

בחינת השפעה של תהליך למידה על זהות מקצועית של מורות/ים

א. חגי

מכללת לוינסקי, לימודים מתקדמים; סמינר הקיבוצים, מסלול לחינוך דמוקרטי, ישראל

מטרת המחקר:

בחינת הקשר בין למידה של תפיסה ייחודית - חינוך לפיתוח 'עצמי' ועצמיות - לבין הרחבת זהותה/ו המקצועית של המורה.

רקע תיאורטי:

התפיסה החינוכית המהווה עילה למחקר עוסקת בהרחבת המסוגלות האמפתית, כיסוד בזהות ובפרקטיקה המקצועית.

הרלוונטיות של מסוגלות זו לעשייה חינוכית, מושתתת על תפיסה חדשנית המשלבת המושתתת על דיאלוג בין תחומי - בין פסיכולוגיית ה'עצמי' והעצמיות (קוהוט 1984, קולקה 1984), לחשיבה אקולוגית (קייני, 2006).

פיתוח היעצמי הינו תשתית בנוכחותה של העצמיות - נוכחות אמפתית, היות זולת עצמי (Self-object) לאחר. ביסודה 'השאלה' (To Borrow) עצמית המאפשרת הפצה והתמרה גם של סובייקטים אחרים. חשיבה אקולוגית, מערכתית, מתמקדת במעבר למרכיבים, **תוצר יחסי גומלין ומטפורה להבנה של העולם האנושי בכללותו. קיום עצמי והכרה בקונטקסט יוצרים נוכחות פרו אקטיבית – תוך הבנה ולקיחת אחריות על נוכחותנו כבני אדם, על השפעותינו במרחב הפיזי והאנושי ותוצאותיהן.**

המחקר מתמקד בקידום העקרונות והמסוגלות האמפתית בקרב מורות/ים, כתשתית לפיתוח ברמת תלמידים/ות.

כלי המחקר:

- ראיונות אישיים: 3 - 4 ראיונות פתוחים עם המנחים/ות בתכנית "המורה המתחילה" – שיח אודות התפיסה המנחה את ההנחיה שלהם/ן בסדנאות. השיח יתועד כתשתית לבחינת ההשתנות בתפיסת.
- הנחייה במהלך - 40 ש"א - 4 ש"א כל מפגש למשך 10 מפגשים, 10 שבועות ובמקביל, למידה של קורס העוסק בתפיסה הייחודית "חינוך לפיתוח 'עצמי' ועצמיות.
- כתיבה של הפילוסופיה המקצועית על פי הנחיות מובנות בתחילת תהליך הלמידה ובסופה.

אוכלוסיית המחקר:

- כ-120 סטודנטים/ות המשתתפים/ות בתכנית "המורה המתחילה" במכללה. ובקורס הניתן כחלק מתואר ראשון במסלול לחינוך דמוקרטי בסמינר הקיבוצים.
- הממצאים הינם בתחילת הדרך ומביאים לידי ביטוי**
- הרחבה של היכולת לזהות ולנסח מניעים ביוגרפיים לזהות מקצועית מוצהרת ומתבצעת
 - ביטויים רחבים של מסוגלות אמפתית בעיקר ברמת ההצהרה
 - ביטויים מגוונים של פרקטיקה אמפתית
 - משמעויות של תהליכי שינוי והבנייה של זהות מקצועית

בבליוגרפיה

1. קוהוט ה. (1984) "כיצד מרפאת האנליזה" הוצאת עם עובד
2. קולקה, ר. (1984) "בין טרגיות לחמלה", הקדמה לספרו של קוהוט "כיצד מרפאת האנליזה" הוצאת עם עובד, עמודים 13 - 52.
3. קייני ש. (2006) "חשיבה אקולוגית, גישה חדשה לשינוי חינוכי" הוצאת כליל, מכון מופת.